

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ, МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

_____ Л.О. Омелянчик
(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 2017 р.

Техніка та методи розведення собак

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки _____ бакалаврів _____
(назва освітнього ступеня)

спеціальності _____ 205 Лісове господарство _____
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ Мисливське господарство _____
(назва)

Укладач Лебедева Н.І., канд. біол. наук, доц., доц.

Обговорено та ухвалено на засіданні
кафедри біології лісу, мисливствознавства
та іхтіології

Протокол № __ від «__» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

_____ В.І. Домніч

Ухвалено науково-методичною радою
біологічного факультету

Протокол № __ від «__» _____ 2017 р.

Голова науково-методичної ради
біологічного факультету

_____ В.В. Перетяцько

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	за вибором	
		Цикл професійної підготовки	
Розділів – 2	Спеціальність 205 Лісове господарство	Рік підготовки	
		3-й	
Загальна кількість годин – 90 год.		Лекцій	
		24 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 3 год.	освітньо-професійна програма Мисливське господарство	Лабораторні	
		24 год.	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Самостійна робота	
		42 год.	
		Вид підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Техніка та методи розведення собак» є надання студентам комплексу теоретичних та практичних знань з селекції та сучасних технологій та методів розведення мисливських собак. Дана дисципліна формує у студентів цілісну уяву щодо генетичних основ селекції у собаківництві, сучасних методів селекційно-племінної роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Техніка та методи розведення собак» є надання студентам комплексу знань щодо генетичних основ розведення собак, спадковості та мінливості ознак, завдань племінної роботи у мисливському собаківництві, сучасних методів розведення собак, а також сформувати вміння, навички та професійні компетенції щодо відбору та підбору пар, техніки парування, біотехнології відтворювання поголів'я мисливських собак, ведення документації племінного розведення.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: методи селекції собак; особливості застосування інбридингу та гетерозису; особливості породоутворювального процесу; методи відбору та підбору собак для селекційно-племінної роботи; вимоги до якості собак-плідників; ознаки тітки собак; техніку в'язки собак; особливості росту та розвитку цуценят різних порід;

вміти: аналізувати генотип собак за окремими ознаками та їх комплексом; відбирати плідників за результатами бонітування; підбирати парі плідників з урахуванням їх достоїнств та недоліків для вдосконалення робочих і породних якостей; визначити сук в еструсі; визначення періоду, найбільш прийнятний для в'язки; проводити в'язку собак; застосовувати спеціальну техніку в'язки; організувати правильний догляд за плідниками та цуценятами; розробляти документацію по дослідно-селекційній роботі; оформлювати документи про походження собак.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей), які характеризуються:

- розуміти сутність та соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес;
- здатність до сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (дотримання принципів біоетики), має чітку ціннісну орієнтацію на збереження природи та охорону прав і здоров'я людини;
- здатність до самостійного вивчення та засвоєння нових знань, до змін науково-виробничого профілю професійної діяльності;
- здатність використовувати методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації біологічних об'єктів;
- здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички для планування селекційно-племінної роботи;
- здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички за результатами бонітування відбирати собак для поліпшення робочих та породних якостей та закріплювати бажані якості у нащадків, у тому числі з застосуванням інбридингу та гетерозису;
- здатністю застосовувати техніку та різні методи розведення мисливських собак;
- здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички для догляду, утримання, розведення молодняку мисливських собак;
- здатність організувати роботу малих колективів для вирішення перспективних завдань організації та ведення мисливського господарства з використанням знань професійних дисциплін під керівництвом досвідчених фахівців;
- здатність забезпечувати виконання норм чинного законодавства України та свідомо їх застосовувати у професійній діяльності;
- здатність використовувати професійно-профільні знання для розробки нормативної, методичної, проектної документації та відомчих матеріалів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Техніка та методи розведення собак» є складовою варіативної частини навчального плану. Ця дисципліна спрямована на опанування студентами знань та формування вмінь і навичок необхідних для формування професійно-гарматного фахівця щодо збалансованого природокористування. Вона розроблена з урахуванням того, що студенти вивчають загальні питання щодо особливостей біології та екології тварин в курсах нормативних та професійно-спрямованих дисциплін, зокрема «Загальна екологія», «Етологія», «Анатомія та фізіологія собак», «Біологія собак», «Основи ветеринарії та зоогігієни» тощо. Дисципліна «Техніка та методи розведення собак» є базовою для формування професійних вмінь та навичок з розведення та селекції собак мисливських порід. Таким чином програма курсу тісно пов'язана з дисциплінами циклів гуманітарної та соціально-економічної і професійно-практичної підготовки. Компетентності сформовані у студентів під час засвоєння матеріалу курсу «Техніка та методи розведення собак» в подальшому використовуються і під час вивчення дисциплін професійного спрямування і для проходження навчальних та виробничих практик.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи генетики та селекції

Тема 1. Цитологічні основи спадковості. Генетичні основи селекції

Клітина як генетична система. Роль ядра та органел клітини у збереженні та передачі спадкової інформації. Мітоз, його генетична та біологічна сутність. Значення мітозу в житті клітини та організму. Мітоз, його генетичне та біологічне значення. Гаметогенез. Запліднення. Генетичне значення статевого процесу. Поняття про спадковість і мінливість. Загальні відомості про мінливість собак. Статистика мінливості. Індивідуальна та групова мінливість. Динаміка мінливості. Мінливість, що викликається прямим впливом зовнішнього середовища. Мінливість, що викликається спадковими відмінностями. Хромосоми, їх будова та індивідуальність. Типи

хромосом: аутосоми та статеві хромосоми. Гаплоїдний та диплоїдний набір хромосом. Поняття про геном. Каріотип методи його вивчення та практичне використання в собаківництві.

Тема 2. Закономірності успадкування ознак. Хромосомна теорія спадковості

Закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні. Значення робіт Г. Менделя для розвитку генетики. Моногібридне та полігібридне схрещування, генетична символіка. Домінантність та рецесивність. Поняття про гомозиготність і гетерозиготність. Закони спадковості Менделя, правила чистоти гамет. Ген як одиниця спадковості. Генотип та фенотип. Алельні гени та типи їх взаємодії: повне та неповне домінування, кодомінування. Поняття про наддомінування. Множинний алелізм. Летальні та напівлетальні гени. Плейотропна дія генів. Успадкування ознак при взаємодії неалельних генів: комплементарність, епістаз, криптомерія, полімерія. Особливості успадкування якісних ознак і кількісних відмінностей в прояві ознаки у собак. Новоутворення при схрещуванні. Явище альбінізму. Множинність дії генів. Хромосомна теорія спадковості. Генетика статі. Зчеплене успадкування ознак. Повне та неповне зчеплення. Генетичні та цитологічні докази кросинговеру. Хромосомна теорія спадковості Моргана. Значення статевих хромосом у визначенні статі. Типи хромосомного визначення статі. Фрімартинізм, гермафродитизм. Проблема регулювання статі у тварин та шляхи її вирішення. Успадкування ознак, зчеплених зі статтю.

Тема 3. Генетика та імуногенетика собак

Генетика собак. Хромосомний набір собаки. Спадкування екстер'єрних особливостей: типи забарвлення, типи забарвлення очей, типи структури шерстного покриву, статей (статура, ріст та розміри; череп, його розміри і форма; вуха, ніс; кінцівки; хвіст). Спадкування фізіологічних особливостей. Спадкування робочих якостей та плодючості собак. Генетика поведінки собак. Спадкування вад та недоліків розвитку. Генетично обумовлені хвороби та аномалії: аномалії розвитку скелета та структурних дефектів у собак, аномалії шкіри та шерсті, аномалії головного мозку та центральної нервової системи. Хвороби зі спадковою схильністю. Теорія селекційного процесу. Зниження генетичної різноманітності на популяційному рівні. Індукований мутагенез. Імуногенетика собак. Поняття про імуногенетику, антигени, антитіла, системах і групах крові. Генетичний поліморфізм білків. Спадкова обумовленість груп і систем крові. Проблема зв'язку груп крові та генетичного поліморфізму білків з господарсько-корисними ознаками, стійкістю до захворювань тварин.

Розділ 2. Розведення собак

Тема 4. Племінна робота. Відбір і підбір собак

Племінна робота. Елементи племінної роботи: відбір, підбір і спрямоване вирощування молодняку. Складання системи планування проведення селекції: підконтрольне поголів'я, зовнішні впливи, економічні показники. Роль клубів собаківництва в організації племінної роботи. Положення про племінну роботу в Україні. Племінна собака. Бонітування. Статевий тип. Племінний кобель та племінна сука. Оцінка племінної цінності плідника. Відбір і підбір. Поняття про відбір, класифікація форм відбору. Ознаки та показники відбору. Фактори, що впливають на ефективність відбору. Препотентність плідників. Взаємозв'язок відбору і підбору. Основні принципи і типи відбору і підбору. Гомогенний і гетерогенний підбір. Віковий, індивідуальний підбір. Методи відбору та підбору собак для селекційно-племінної роботи. Вимоги до племінних собакам виробникам. Генетична сутність відбору. Генетичні параметри відбору. Організаційні заходи по відбіру. Генетична сутність аутбридингу та інбридингу. Особливості застосування інбридингу та гетерозису. Інбридинг як одна з форм гомогенного підбору. Облік ступенів інбридингу. Класифікація ступенів інбридингу. Оцінка плідників за комплексом ознак. Родоводи і їх значення. Оцінка та відбір по родоводам. Оцінка та відбір тварин по потомству. Оцінка та відбір виробників за робочими якостями. Заповнення форм первинного обліку. Знайомство з планом племінної роботи. Облік ступенів інбридингу та обчислення коефіцієнта інбридингу. Визначення та використання коефіцієнтів успадкування при відборі. Селекційний диференціал. Ефект відбору. Ознайомлення з різними формами підбору собак по родоводам. Оцінка ступенів спорідненого

спарювання по родовам. Обчислення коефіцієнта зростання гомозиготності (інбридингу).

Тема 5. Методи розведення

Поняття про методи розведення. Чистопородне розведення, його біологічна сутність, завдання, стандарти та значення при вдосконаленні порід. Аутбридинг. Інбридинг. Розведення по лініях та сімейств. Передумови для розведення по лініях. Лінійне розведення та його значення для вдосконалення порід. Аутокросинг. Схрещування його мета та завдання. Біологічні особливості: підвищення гетерозиготності, виникнення гетерозису, утворення нових спадкових форм та властивостей тварин, облік кровності. Види схрещувань: поглинальне, ввідне, відтворне (просте та складне), промислове, змінне. Гібридизація, селекція на гетерозис. Визначення поколінь. Несхрещуваність, її причини, методи подолання. Значення гібридизації, її місце у собаківництві. Використання аутбридингу в розведенні собак. Використання розведень по лініях. Використання інбридингу в розведенні собак. Використання аутокросингу в розведенні собак. Використання промислового схрещування в розведенні собак. Складання схем схрещувань. Аналіз різних схем схрещувань. Визначення кровності помісей. Завдання, які вирішуються за допомогою різних видів схрещування. Завдання, які вирішуються за допомогою гібридизації. Причини безпліддя гібридів.

Тема 6. Техніка розведення собак

Статева зрілість та статевий цикл. Основні правила розведення собак. Принципи підбору пар для в'язки. Правила підбору пар собак різних порід для в'язки. Ознаки тічки собак. Техніка в'язки собак. Загальна біологія відтворення. Особливості утримання плідників. Осіменіння та запліднення. Природне осіменіння собак. Оптимальний час для в'язки. Умови для в'язки. Способи та процес в'язки. Особливості спарювання собак різних порід. Штучне осіменіння собак. Вагітність і пологи у собак різних порід. Статева та фізіологічна зрілість. Планування відтворення. Правила догляду та годуванням плідників до та після в'язки. Правила підготовки приміщення та плідників для проведення в'язки. Методи діагностики щіноності у собак на різних термінах. Ознаки наближення пологів у собак. Надання допомоги при нормальних пологах.

Тема 7. Організація племінної роботи в собаківництві

Організація племінної роботи в кінологічних організаціях. Система мічення собак, нумерація та присвоєння їм кличок. Родоводи. Форми родоводів. Акти на в'язку. Акти на щеніння. Акти на вибраковування цуценят. Племінні записи. Позначення, прийняті у зоотехнії. Оцінка за прямими та бічним родичам. Племінний облік та племінні записи. Використання досягнень генетики, селекції та біотехнології у племінному собаківництві. Складання плану племінної роботи в кінологічній організації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	лаб.	сам. роб.		л.	лаб.	сам. роб.
Розділ 1. Теоретичні основи генетики та селекції								
Тема 1. Цитологічні основи спадковості. Генетичні основи селекції	14	4	4	6				
Тема 2. Закономірності успадкування ознак. Хромосомна теорія спадковості	16	4	4	8				
Тема 3. Генетика та імуногенетика собак	16	4	4	8				
Разом за розділом 1	46	12	12	22				

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	лаб.	сам. роб.		л.	лаб.	сам. роб.
Розділ 2. Розведення собак								
Тема 4. Племінна робота. Відбір і підбір собак	13	4	4	5				
Тема 5. Методи розведення	13	4	4	5				
Тема 6. Техніка розведення собак	9	2	2	5				
Тема 7. Організація племінної роботи в собаківництві	9	2	2	5				
Разом за розділом 2	44	12	12	20				
Усього годин	90	24	24	42				

5. Теми лекційних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Цитологічні основи спадковості. Генетичні основи селекції	4
2	Закономірності успадкування ознак. Хромосомна теорія спадковості	4
3	Генетика та імуногенетика собак	4
4	Племінна робота. Відбір і підбір собак	4
5	Методи розведення	4
6	Техніка розведення собак	2
7	Організація племінної роботи в собаківництві	2
Разом		24

6. Теми лабораторних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Цитологічні основи спадковості. Генетичні основи селекції	4
2	Закономірності успадкування ознак. Хромосомна теорія спадковості	4
3	Генетика та імуногенетика собак	4
4	Племінна робота. Відбір і підбір собак	4
5	Методи розведення	4
6	Техніка розведення собак	2
7	Організація племінної роботи в собаківництві	2
Разом		24

7. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Цитологічні основи спадковості. Генетичні основи селекції	6
2	Закономірності успадкування ознак. Хромосомна теорія спадковості	8
3	Генетика та імуногенетика собак	8
4	Племінна робота. Відбір і підбір собак	5
5	Методи розведення	5
6	Техніка розведення собак	5
7	Організація племінної роботи в собаківництві	5
Разом		42

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання виконується у формі курсової роботи з дисципліни. Методичні вказівки для забезпечення індивідуального завдання студентів представлено у навчально-методичному комплексі дисципліни та розміщено у системі moodle. Під час виконання курсової роботи використовуються різноманітні інформаційні джерела: навчальні посібники, нормативно-правові акти, спеціалізовані монографії, статті з вітчизняної та зарубіжної періодичної преси, Інтернет джерела тощо.

8. Види контролю і система накопичення балів

Визначення рівня знань, умінь і навичок засвоєних студентом з навчальної дисципліни здійснюється у формі поточної та підсумкової атестації.

Розподіл балів, які отримують студенти за системою накопичення

№ п/п	Види контрольного заходу		Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Поточна атестація	Підготовка та виконання завдань лабораторних занять	7	5	35
2		Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу <i>Розділу 1</i> (проводиться в електронному вигляді)	1	0-15	15
3		Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу <i>Розділу 2</i> (проводиться в електронному вигляді)	1	0-10	10
4	Підсумковий контроль залік	Курсова робота	2	20	20
		Контрольне тестування за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу в електронному вигляді)		20	20
Усього			11		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Поточна атестація

Поточна атестація орієнтована на визначення рівня оперативного засвоєння студентами теоретичного матеріалу та набуття практичних навичок. Виконання студентом завдань поточного контролю є обов'язковим етапом вивчення дисципліни.

Поточна атестація здійснюється в процесі вивчення дисципліни на лабораторних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Терміни заходів поточної атестації:

1. складання тестів із певної теми – впродовж тижня напередодні лабораторного заняття;
2. перевірка і захист практичних завдань – впродовж тижня після лабораторного заняття;
3. контрольні роботи із кожної атестації – впродовж тижня певної атестації.

Результат виконання і захисту практичних завдань лабораторних занять оцінюється окремо за такою шкалою:

- 4-5 балів – всі завдання певної роботи виконані повністю без помилок; студент демонструє всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння ним основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;
- 2-3 балів – завдання певної роботи виконані без суттєвих помилок, студент демонструє володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;
- 0-1 бал – більше 30 % завдань певної роботи виконані частково або не вірно; студент демонструє значні прогалини у знаннях основного та обізнаний із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методиками передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно. Виконання роботи не зраховується і повертається студенту на доопрацювання.

Складання тестів (0-10(15) балів, оцінювання автоматичне у системі moodle)

Тест із кожної теми та контрольної роботи складається з завдань двох видів.

Завдання першого виду – вибір із множини. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал. Якщо студент: а) позначив неправильний(і) варіант(и) відповіді(ей); б) позначив два або більше варіантів відповіді, навіть якщо поміж них є правильний; в) позначив тільки один варіант відповіді, навіть якщо він є правильним; г) позначив більше одного варіанту відповіді, серед яких є правильні і неправильні варіанти відповідей, д) не позначив жоден із варіантів відповідей, завдання вважатиметься виконаним не правильно. У такому випадку студент отримає 0 балів.

Завдання другого виду – встановлення відповідності. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал, якщо студент позначив 2-3 відповідності правильно він отримує 0,5 бала. У випадку коли позначено менше 2-х відповідностей завдання вважатиметься виконаним не правильно, студент отримає 0 балів.

Підсумкова атестація

Підсумкова атестація комплексне оцінювання якості засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу навчальної дисципліни та сформованих практичних навичок, визначається як сума балів на підставі результатів усіх контрольних заходів, що передбачені навчальним планом за весь термін викладання дисципліни.

Форми підсумкової атестації – захист курсової роботи; складання заліку.

Терміни заходів підсумкової атестації: контрольне тестування та захист курсової роботи проводяться впродовж тижня другої атестації.

Складання тестів (20 балів, оцінювання автоматичне у системі moodle)

Тест підсумкової атестації складається з завдань трьох видів.

Завдання першого виду – вибір із множини. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал. Якщо студент: а) позначив неправильний(і) варіант(и) відповіді(ей); б) позначив два або більше варіантів відповіді, навіть якщо поміж них є правильний; в) позначив тільки один варіант відповіді, навіть якщо він є правильним; г) позначив більше одного варіанту відповіді, серед яких є правильні і неправильні варіанти відповідей, д) не позначив жоден із варіантів відповідей, завдання вважатиметься виконаним не правильно. У такому випадку студент отримує 0 балів.

Завдання другого виду – встановлення відповідності. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал, якщо студент позначив 2-3 відповідності правильно він отримує 0,5 бала. У випадку коли позначено менше 2-х відповідностей завдання вважатиметься виконаним не правильно, студент отримує 0 балів.

Завдання третього виду – коротка відповідь. Студенту необхідно надати точну стислу відповідь, або доповнити зміст завдання (1-3 слова). За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал.

Результат виконання та захисту курсової роботи оцінюється за такою шкалою:

- 19-20 балів Студент у повному обсязі виконав завдання на курсову роботу, отримав позитивний відгук рецензента; у роботі наявні всі структурні елементи, матеріал викладено послідовно, логічно, обґрунтовано; студент продемонстрував глибокі знання з досліджуваної теми та вміння чітко викладати власні думки; доповідь супроводжував змістовним ілюстративним матеріалом; дав вичерпні, аргументовані та цілісні відповіді на всі запитання членів комісії.
- 17-18 балів Студент виконав не менше 90% завдання на курсову роботу, отримав позитивний відгук рецензента, але з окремими несуттєвими зауваженнями; у роботі наявні всі структурні елементи, студент достатньо змістовно доповів про результати практики, а під час захисту супроводжував її ілюстративним матеріалом, загалом дав аргументовані, без суттєвих помилок, відповіді на всі запитання членів комісії.
- 15-16 балів Студент виконав не менше 70% завдання на курсову роботу, але є окремі недоліки, зазначені у відгуковій рецензента; робота має всі структурні елементи; студент виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але надає неповні, непослідовні відповіді; продемонстрував недостатньо глибокі знання з досліджуваної теми, припустився неточностей у визначенні понять, не зумів переконливо обґрунтувати свою думку; неповно або недостатньо аргументовано відповів на запитання.
- 10-14 балів Завдання на курсову роботу виконані не в повному обсязі, але не менше ніж на 60%; робота має всі структурні елементи, але містить принципові помилки в

оформленні; зауваження, зазначені у рецензії; студент недостатньо добре володіє матеріалом; під час захисту студент виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але відповідає неповно, непослідовно, припускається неточностей у визначенні понять, не вміє переконливо обґрунтувати свою думку.

6-9 балів Завдання на курсову роботу виконані не в повному обсязі, але не менше ніж на 50%; робота має не всі структурні елементи, містить принципові помилки в оформленні; зауваження, зазначені у рецензії; необхідна досконала переробка роботи; під час захисту студент припускається принципових помилок при вирішенні типових ситуацій, не відповідає на основні та додаткові запитання.

0-5 балів Завдання на курсову роботу виконані менше ніж 50 %; робота оформлена із значними порушеннями вимог; має негативний відгук рецензента; студент демонструє незнання та нерозуміння матеріалу, не відповідає на поставлені запитання.

Результати поточної та підсумкової атестації доводяться до відома студентів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни вважається остаточною та вноситься у Додаток до диплома.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Беляєв Ю.Ф. Основы охотничьего собаководства: цикл лекций по курсу / Ю.Ф. Беляєв. – Запорожье, 2010. – 91 с.
2. Бондаренко В.Д. Мисливська кінологія: Підручник / В.Д. Бондаренко, В.Г. Мазепа, П.Б. Хосцький.– Львів : Афіша, 2002.– 160 с.
3. Гусев В.Г. Кинология. Пособие для экспертов и владельцев племенных собак / В.Г. Гусев, Е.С. Гусева. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2006. – 232 с.
4. Гусев В.Г., Гусева Е.С. Кинология. Пособие для экспертов и владельцев племенных собак. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2006. – 232 с.
5. Ильин Н.А. Генетика и разведение собак. – М.: Гос. изд-во сельскохозяйственной академии, 1992. – 164 с.
6. Инге-Вечтомов С. Г. Генетика с основами селекции: Учеб. для биол. спец. ун-тов. – М.: Высш. шк., 1989. – 591 с.
7. Малькольм Б. Уоллис Генетика собак. Москва: Центрполиграф, 2000. – 607 с.
8. Петриченко В.В., Лебедева Н.І., Карташова Я.М. Мисливська кінологія: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Лісове та садово-паркове господарство». – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – 88 с.
9. Поліщук Ф.Й., Трофіменко О.Л. Кінологія: Підруч. для вищ. навч. закл. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1000 с.
10. Сотская М.Н., Московкина Н.Н. Племенное разведение собак. Москва: Аквариум-Принт, 2004. 194 с.

Додаткова:

1. Блохин Г.И. Кинология. Учебное пособие для вузов / Г.И. Блохин, М.Ю. Гладких, А.А. Иванов, Б.Р. Овсищев, М.В. Сидорова. – М.: ООО «Издательство Скрипторий 2000», 2001. – 432 с.
2. Гордеева Е.В. Собака – мама [Электронный ресурс] / Е.В. Гордеева. – Режим доступа: <http://zoodoktor.narod.ru>
3. Джимов М. Кинологическая энциклопедия / М. Джимов, Н. Крылова. – Донецк: Сталкер, 2002. – 511 с.
4. Калинин В.А. Разведение собак в питомниках. СПб.: МП Издатель, 1992. 70 с.
5. Кинология. Учебное пособие для вузов / Г.И. Блохин, М.Ю. Гладких, А.А. Иванов, Б.Р. Овсищев, М.В. Сидорова – М.: ООО «Издательство Скрипторий 2000», 2001. 432 с.

6. Костржевский Б.Е. Разведение собак [Электронный ресурс] / Б.Е. Костржевский. – Режим доступа: <http://www.rulit.me/books/razvedenie-sobak-read-98765-1.html>
7. Крюков В.И. Генетические основы селекции. Орел: Изд-во ОрелГАУ, 2011. 87 с.
8. Руководство по репродукции и неонатологии собак и кошек Пер. с англ. / под. ред. Дж. Симпсон, Г. Ингланда, М. Хаври. – М.: Софион, 2005. – 280 с.
9. Сотская М.Н. Окраска собак и основные принципы ее наследования [Электронный ресурс] / М.Н. Сотская. – Режим доступа: https://www.e-reading.club/bookreader.php/70302/Sotskaya_-_Okraska_sobak_i_osnovnye_principy_ee_nasledovaniya.html
10. Фатеева Е. Все о сабаке / Е. Фатеева. – М.: ООО ИКТЦ «Лада», 2004. – 480 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> – Законодавство України;
2. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – Урядовий портал
3. <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> – Державне агентство лісових ресурсів України
4. <http://uku.com.ua/> – Кінологічна спілка України
5. <http://fmsu.org> – Федерація мисливського собаківництва України
6. <http://www.sobaki.ks.ua> – Собаки. Мисливські собаки та полювання з ними на Україні
7. <http://pro-sobak.org.ua> – Про собак
8. <https://sites.google.com/site/eraperu/> – Кінологічна література
9. <http://www.hunters.com.ua/blog/pomogaya-prirode/> – Український портал мисливця
10. <http://www.huntingukraine.com/> – Hunting Ukraine

Погоджено _____

навчальний відділ

« _____ »

